

Kocaeli **İlahiyat** Dergisi

Kocaeli **Teology** Journal

Volume 10 Issue 1 Year: 2026

ISSN: 2564-677X – e-ISSN: 3108-799X

Kocaeli İlahiyat Dergisi

KOCAELİ İLAHİYAT DERGİSİ | KOCAELİ THEOLOGY JOURNAL

Cilt 10 - Sayı 1 - Yıl: 2026 ISSN: 2564-677X – e-ISSN: 3108-799X

Kapsam / Scope

İslam ve Dini Araştırmalar / Islamic and Religious Studies

Periyot / Period

Yılda 2 Sayı (Haziran/Aralık) / Biannual (June/December)

Basım Yeri / Place of Publication

Kocaeli Üniversitesi Basımevi Umuttepe Yerleşkesi 41380 İzmit/KOCAELİ – 02623031444

Yayın Dili / Language of Publication

Türkçe, Arapça ve İngilizce / Turkish, Arabic and English

Kocaeli İlahiyat Dergisi, yılda iki sayı yayımlanan, uluslararası bilimsel hakemli bir dergidir.

Kocaeli Theology Journal is a peer-reviewed academic journal published twice a year.

Yayıncı / Publisher

Kocaeli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

Kocaeli University, Faculty of Theology, Kocaeli, Türkiye

<https://ilahiyat.kocaeli.edu.tr/>

İmtiyaz Sahibi / Owner

Prof. Dr. Abdullah Kahraman, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

Yazı İşleri Müdürü / Responsible Manager

Doç. Dr. Hüseyin OKUR, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

Baş Editör / Editor in Chief

Doç. Dr. Hüseyin OKUR, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

 orcid.org/0000-0003-4285-7478 | huseyin.okur@kocaeli.edu.tr

Editör Yardımcıları / Assistant Editors

Dr. Arş. Gör. Oğuzhan Yıldız, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

 orcid.org/0000-0003-2068-7818 | oguzhanyildiz150@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Zülal Kılıç, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

 orcid.org/0000-0001-9459-0387 | zulal.kilic@kocaeli.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman Bulut, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İzmir, Türkiye

 orcid.org/0000-0003-4631-7911 | abdurrahman.bulut@ikcu.edu.tr

Sayı - Alan Editörleri / Field Editors

Dr. Öğr. Üyesi Tuba Ruhengiz AZAKLI | Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

 orcid.org/0000-0002-4076-8562 | tuba.ruhengiz@kocaeli.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe ACARER | Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Isparta, Türkiye

 orcid.org/0000-0001-7123-2501 | aysesavkliyildiz@sdu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman BULUT | İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir, Türkiye

 orcid.org/0000-0003-4631-7911 | abdurrahman.bulut@ikc.edu.tr

Dr. Arş. Gör. Mustafa Hilmi Bilican, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

 <https://orcid.org/0000-0002-7009-4044> | mustafa.bilican@kocaeli.edu.tr

Yayın Kurulu / Editörler Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Mehmet Çiçek, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

 orcid.org/0000-0002-8553-9448 | mehmet_cicek34@hotmail.com

Prof. Dr. Sefer Yavuz, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

 orcid.org/0000-0002-5230-3746 | seferyavuz@gmail.com

Doç. Dr. Ahmet Ekşi, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

 orcid.org/0000-0003-3218-7837 | aeksi72@hotmail.com

Doç. Dr. Ali Cançelik, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye

 orcid.org/0000-0002-6058-826X | alicancelik@gmail.com

Doç. Dr. Kadir Gömbeyaz, Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, Türkiye |

 orcid.org/0000-0002-5204-5564 | kgombeyaz@hotmail.com

Prof. Dr. Ulvi Murat Kılavuz, Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Bursa, Türkiye

 orcid.org/0000-0002-5095-9522 | umkilavuz@uludag.edu.tr

Doç. Dr. Mehmet Saki Çakır, Uşak Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi, Uşak, Türkiye

 orcid.org/0000-0003-1216-7249 | msakicakir@gmail.com

Prof. Dr. Hazem Said Mohammed Mountaser, Ezher Üniversitesi, Diller ve Tercüme Fakültesi, Mısır (Egypt)

 orcid.org/0000-0003-2419-4375 | misirli hazem@yahoo.com

Doç. Dr. Nezir Maviş, Iğdır Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Iğdır, Türkiye

 <https://orcid.org/0000-0001-9762-9849> | nezir.mavis@igdir.edu.tr

İngilizce Dil Editörü / English Language Editor

Dr. Ahm Ershad UDDIN | Kocaeli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE

 orcid.org/0000-0002-6270-9117 | ahmershad86@gmail.com

Arapça Dil Editörü / Arabic Language Editor

Dr. Öğr. Üyesi Mutassem HAMAD | Kocaeli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Kocaeli, TÜRKİYE

 orcid.org/0000-0003-2918-5830 | mutassem.hamad@kocaeli.edu.tr

Hakem Kurulu / Referee Board

Kocaeli İlahiyat Dergisi'nde, en az iki hakemin görev aldığı çift taraflı kör hakemlik sistemi kullanılmaktadır. Hakem isimleri gizli tutulmakta ve yayınlanmamaktadır.
The Kocaeli Journal of Theology employs a double-blind peer review system, involving at least two reviewers. The names of the reviewers are kept confidential and are not disclosed.

İntihal Tespit Politikası / Plagiarism Policy

İntihal tespitinde kullanılan özel bir program aracılığıyla makalelerin daha önce yayımlanmamış olduğu ve intihal içermediği teyit Turnitin aracılığıyla edilir. Through a specialized software used for plagiarism detection, it is confirmed via Turnitin that the articles have not been previously published and do not contain plagiarism.

Yönetim Yeri ve Adresi / Executive Office and Correspondence Address

Kocaeli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Umuttepe Yerleşkesi, 41380, Kocaeli, Türkiye
<https://dergipark.org.tr/kider> Tel: +90 (262) 303 47 02/04 • Fax: +90 (262) 303 47 03

Yazarlar, Kocaeli İlahiyat Dergisi'nde yayınlanan çalışmalarının telif haklarına tamamen sahiptirler ve çalışmalarını Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası (CC BY-NC 4.0) lisansı kapsamında açık erişim olarak yayımlamayı kabul ederler.

The authors fully own the copyrights of their works published in the Kocaeli Journal of Theology and agree to publish their works as open access under the Creative Commons Attribution-Non-Commercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) license.

Dizinler

Kocaeli İlahiyat Dergisi Ebsco (Kabul Tarihi: 12/01/2023), PhilPapers (Kabul Tarihi: 01/01/2024) ve Doaj (Kabul Tarihi: 06 Temmuz 2024) gibi uluslararası indeksler tarafından taranmaktadır.

Indexes

Kocaeli Theology Journal is indexed in international databases such as **EBSCO** (Acceptance Date: 12 January 2023), **PhilPapers** (Acceptance Date: 1 January 2024), and **DOAJ** (Acceptance Date: 6 July 2024).

İÇİNDEKİLER / TABLE OF CONTENTS

Araştırma Makaleleri / Research Articles

---

1. Divine Environmental Values in the Risale-i Nur: A Tauhidic Blueprint for Holistic and Sustainable Development [Risale-i Nur'da İlahî Çevre Değerleri: Bütüncül ve Sürdürülebilir Kalkınma için Tevhidî Bir Çerçeve]
Moh Isom MUDIN - Arqom KUSWANJONO 1-30
2. Erkeklerin Boşama Nedenleri Üzerine İslam Hukuku Bakımından Güncel Bir İnceleme: (Kocaeli Örneği) [A Current Examination of the Reasons for Divorce Among Men from the Perspective of Islamic Law: (The Case of Kocaeli)]
Ahmet EKŞİ 31-53
3. Muhammed Abduh'un Fil Olayına Yaklaşımı ve Modern Tıp Açısından Bunun İmkânı Üzerine Bir Değerlendirme [An Evaluation of Muhammad 'Abduh's Approach to the Event of the Elephant and the Plausibility of This Interpretation from a Modern Medical Perspective]
Hakan YILDIZHAN 54-76
4. Zap Suyu Savaşı (132/750): Bir Dönemin Sonu, Yeni Bir Dönemin Başlangıcı [The Battle of Zap River (132/750): The End of One Era, the Beginning of a New Era]
Cuma KARAN - Berat TAKI 77-99
5. Meşâriku'l-Envâr ve Sahîhayn ilişkisi Üzerine Bir İnceleme [An Examination of the Relationship Between *Mashâriku'l-Anwâr* and *Sahîhayn*]
Nagihan KOÇ - Hayati YILMAZ 100-129
6. مظاهر تمازج النحو القرآني والأسلوب التلالي: علم الجمال القرآني أنموذجًا [Kur'ânî Nahiv ile Anlamsal Üslup Arasındaki Etkileşimin Görünümleri: Kur'ân Estetiği Örneği]
Kutaiba AL İBRAHİM - Obayda ALSHIBLY 130-146

Editörden

Değerli Okuyucular,

Kocaeli İlahiyat Dergisi'nin Haziran 2026 tarihli 10/1 sayısını sizlerle buluşturmanın memnuniyetini yaşıyoruz. Akademik bilginin üretimi, geliştirilmesi ve gelecek nesillere aktarılması sürecinde bilimsel dergiler önemli bir sorumluluk üstlenmektedir. Kocaeli İlahiyat Dergisi de bu sorumluluğun bilinciyle, ilahiyat ve sosyal bilimler alanlarında özgün, nitelikli ve bilimsel etik ilkelerine uygun çalışmaları araştırmacılarla buluşturmaya devam etmektedir.

Bilimsel çalışmaların gelişmesi, farklı bakış açılarının bir araya gelmesi ve akademik tartışmaların zenginleşmesi, ancak güçlü bir ilim geleneği ve ortak bir akademik çaba ile mümkün olmaktadır. Bu nedenle dergimiz, farklı disiplinlerden araştırmacıların çalışmalarına ev sahipliği yaparak ilahiyat alanındaki akademik birikimin gelişmesine katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Yayıncılık faaliyetleri, yalnızca makalelerin yayımlanmasından ibaret değildir. Bu süreç; yazarların özverili çalışmaları, hakemlerin titiz değerlendirmeleri, editörlerin koordinasyonu ve okuyucuların ilgisiyle anlam kazanmaktadır. Bu vesileyle dergimize katkı sunan tüm yazarlarımıza, değerlendirme süreçlerinde büyük emek veren hakemlerimize ve yayın kurulumuza teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Akademik dünyanın hızla değiştiği günümüzde, bilimsel çalışmaların kalite standartlarını korumak ve daha ileriye taşımak her zamankinden daha büyük önem taşımaktadır. Kocaeli İlahiyat Dergisi olarak bilimsel niteliği yüksek, özgün ve alanına katkı sağlayan çalışmaları desteklemeye; ulusal ve uluslararası akademik görünürlüğümüzü artırmaya yönelik çalışmalarımızı sürdürmeye kararlıyız.

Bu sayımızın araştırmacılar, öğrenciler ve ilim dünyası için faydalı olmasını temenni ediyor; dergimizin gelişimine katkı sağlayan bütün paydaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Saygılarımla...

Doç. Dr. Hüseyin Okur

Kocaeli İlahiyat Dergisi

Baş Editör